

Seksualiteit bij mensen met een arm- of beenamputatie: een vragenlijstonderzoek

Gepubliceerd: 17-09-2012 Laatste bijgewerkt: 26-04-2024

Dit kwantitatief onderzoek volgt op eerder kwalitatief onderzoek (Seksualiteit bij mensen met een arm- of beenamputatie en hun partner : een kwalitatief onderzoek; METc 2010/179). Het onderhavige onderzoek heeft als doel om in kaart te brengen: -...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Bot- en gewrichtsaandoeningen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON37111

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Seksualiteit en amputatie

Aandoening

- Bot- en gewrichtsaandoeningen
- Diverse en niet plaatsgespecificeerde neoplasmata, benigne
- Vaatlletsels

Synoniemen aandoening

seksueel welzijn, seksuele problemen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universitair Medisch Centrum Groningen

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: armamputatie, beenamputatie, seksualiteit, vragenlijst

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

- o Welke seksuele problemen komen er voor bij mensen met een arm- of beenamputatie in Nederland?
- o Hoe ervaart/ beleeft iemand met een arm- of beenamputatie deze problemen?
- o Werd er over deze eventuele problemen gesproken tijdens de revalidatieperiode?

In de vragenlijst komen onderwerpen als seksueel verlangen, opwinding, orgasme, pijn tijdens het vrijen, frequentie van seksuele activiteiten en het beleven van seks aan bod. Daarnaast zullen ook psychologische factoren zoals acceptatie van de amputatie, zelfbeeld, persoonlijkheid en de partnerrelatie bevraagd worden. Tot slot wordt in dit vragenlijstonderzoek ook bevraagd of seksualiteit ter sprake is gekomen tijdens de revalidatie.

Secundaire uitkomstmaten

niet van toepassing

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Zowel in wetenschappelijk onderzoek als in de klinische praktijk is de samenhang tussen ziekte/ lichamelijke beperking en seksualiteit lange tijd buiten beschouwing gebleven. De focus lag in het verleden vooral op het vinden van de juiste behandeling en de genezing van de patiënt. Veel minder aandacht was er voor de kwaliteit van leven, waaraan seksualiteit(sbeleving) een belangrijke bijdrage levert. Geleidelijk komt daar verandering in en wordt

praten en denken over het seksuele functioneren en het seksuele welbevinden van de patiënt steeds belangrijker. Ook binnen de revalidatiegeneeskunde worden vragen over seksualiteit in steeds mindere mate vermeden. Het bevragen van seksualiteit wordt meer en meer een onderdeel van de klinische zorg voor revalidanten, waaronder ook mensen met een amputatie.

Tot nu toe is er echter weinig onderzoek gedaan naar de eventuele seksuele problemen waarmee mensen met een arm- of beenamputatie kunnen geconfronteerd worden en hoe zij deze beleven. Een aantal mogelijke oorzaken voor deze beperkte hoeveelheid onderzoek zijn de volgende:

- door het *stilzwijgen* van zowel patiënten als hulpverleners wanneer het over eventuele seksuele problemen gaat, lijken er geen aanwijzingen te zijn voor seksuele disfuncties die direct samenhangen met een arm- of beenamputatie;
- het feit dat hulpverleners zich niet verantwoordelijk voelen voor dat deel van de behandeling. Veel hulpverleners gaan er immers van uit dat het revalidatieproces stopt bij het succesvol aanmeten en gebruiken van een prothese;
- het fysiek functioneren van een amputatiepatiënt die een prothese draagt is over het algemeen beter dan dat van andere diagnosegroepen binnen de revalidatie waardoor er vanuit gegaan wordt dat er ook geen beperkingen zijn op vlak van het seksueel functioneren en/of de beleving van seksualiteit.

Toch zijn er aanwijzingen dat een amputatie invloed kan hebben op het seksuele functioneren en de seksuele beleving van de patiënt. Een verminderd gevoel van eigenwaarde, angst voor afwijzing, inadequate coping en rolveranderingen zijn een aantal van de psychosociale gevolgen die patiënten ervaren na een amputatie. Het beperkte onderzoek dat is gedaan naar de seksualiteit van amputatiepatiënten, is afkomstig uit de Verenigde Staten, Denemarken, Japan en Nigeria en is niet representatief voor de Nederlandse populatie. Bovendien variëren de resultaten van deze onderzoeken erg. Sommige onderzoekers rapporteerden geen seksuele problemen, terwijl anderen een verminderde seksuele frequentie en een verminderde seksuele tevredenheid rapporteerden.

Uit ons eigen kwalitatief onderzoek omtrent seksualiteit en amputatie (Seksualiteit bij mensen met een arm- of beenamputatie en hun partner: een kwalitatief onderzoek; METc 2010/179) blijkt alvast dat een arm- of beenamputatie iemands seksuele leven op verschillende manieren kan beïnvloeden. Met dit vragenlijstonderzoek willen we daarom een grotere groep van mensen bevragen om zo een beter beeld te krijgen van hoe mensen met een arm- of beenamputatie hun seksualiteit na/met de amputatie beleven. Met seksualiteit wordt in dit onderzoek zowel het seksueel functioneren (zijn er problemen op anatomisch-seksueel vlak, bijvoorbeeld erectieproblemen?) als het seksueel welzijn (hoe voelt iemand zich bij zijn/haar seksueel functioneren?) bedoeld. In de vragenlijst komen onderwerpen als seksueel verlangen, opwinding, orgasme, pijn tijdens het vrijen, frequentie van seksuele activiteiten en het beleven van seks aan bod. Daarnaast zullen ook psychologische factoren zoals acceptatie van de amputatie, zelfbeeld, persoonlijkheid en de partnerrelatie bevroegd

worden. Tot slot wordt in dit vragenlijstonderzoek ook bevraagd of seksualiteit ter sprake is gekomen tijdens de revalidatie.

Doel van het onderzoek

Dit kwantitatief onderzoek volgt op eerder kwalitatief onderzoek (Seksualiteit bij mensen met een arm- of beenamputatie en hun partner : een kwalitatief onderzoek; METc 2010/179). Het onderhavige onderzoek heeft als doel om in kaart te brengen:

- welke seksuele problemen er voorkomen bij mensen met een arm- of beenamputatie in Nederland
- hoe iemand met een arm- of beenamputatie deze problemen ervaart of beleeft
- of er over deze eventuele problemen werd gesproken tijdens de revalidatieperiode

Onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet is een cross-sectioneel kwantitatief onderzoek. De vragenlijst die gebruikt wordt bestaat uit een combinatie van verschillende vragenlijsten, zijnde de Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS), de Maudsley Marital Questionnaire (MMQ), de Amputee Body Image Scale (ABIS), de Vragenlijst over Seksuele Hulpverlening, de Vragenlijst over Seksualiteit en de Short Sexual Functioning Scale (SSFS). Al deze vragenlijsten werden in het verleden -al dan niet in combinatie met de andere vragenlijsten- reeds veelvuldig gebruikt in onderzoek naar ziekte/ lichamelijke beperking en seksualiteit.

Het invullen van de vragenlijst duurt maximum 30 minuten. Er wordt geen interventie gedaan.

Vorbereiding van de studie, verwerking van de resultaten en data analyses vinden plaats in het Centrum voor Revalidatie, locatie Groningen. De data zullen worden verwerkt met behulp van het softwareprogramma SPSS.

Inschatting van belasting en risico

Mensen die participeren in dit onderzoek dienen hier extra tijd in te investeren. Dit onderzoek brengt verder geen risico's voor de gezondheid van de deelnemers met zich mee. Het is mogelijk dat sommige vragen als confronterend en/of (psychisch) belastend kunnen worden opgevat. Indien nodig, kunnen deelnemers steeds beroep doen op nazorg na het invullen van de vragenlijst. Deze nazorg zal verzorgd worden door dhr. drs. Ernst Schrier, revalidatiepsycholoog in het Centrum voor Revalidatie, locatie Groningen.

Contactpersonen

Publiek

Universitair Medisch Centrum Groningen

Hanzeplein 1
Groningen 9713 GZ
NL

Wetenschappelijk

Universitair Medisch Centrum Groningen

Hanzeplein 1
Groningen 9713 GZ
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

een arm- of beenamputatie hebben
ouder zijn dan 18 jaar

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen

(Exclusiecriteria)

amputatie van een ander lichaamsdeel
geen amputatie hebben
leeftijd van 18 jaar nog niet bereikt hebben

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Anders

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 01-10-2012

Aantal proefpersonen: 200

Type: Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 17-09-2012

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL40544.042.12